

„Náš Rain Man.“ Seniorka s autistickým synem hledala v Česku roky ubytování v sociálních službách

Šestapadesátiletý Robert Rejšek má poruchu autistického spektra a celý svůj život bydlel se svou matkou Marií. Problém nastal před třemi lety, když začali shánět společné ubytování v sociálních službách. Paní Marii by přijali v domově pro seniory, ale bez Roberta. O toho by se postarali v domově pro lidi se zdravotním postižením, tam ale zase nevezmou zdravou seniorku. Matce se synem nakonec vyšli vstříc v jednom z domovů na Klatovsku.

Praha 12:35 9. srpna 2022



Kde ale společně ubytují seniorku s dospělým autistickým synem? V Česku je to téměř nemožné | Foto: Iva Vokurková | Zdroj: Český rozhlas

„Rádi mu říkáme, že je to náš malý Rain Man. Miluje jízdničky, systém, knihy a informace. Neexistuje datum, které by si neuložil do hlavy. Funguje jako dokonalý diář,“ přibližuje pro Radiožurnál Robertova a Mariina příbuzná Yveta Rejšková. Roberta přirovnává k hlavní postavě oscarového filmu z roku 1988, který má autismus.

Právě ona jim oběma pomáhala shánět společné bydlení. „Robert je svéprávný, ale není schopný samostatného života. Ale zase se sám oholí, osprchuje se, učeše se, obleče. V tomto není problém,“ vysvětluje.

„Vzhledem k věku má jeho maminka nárok na domov důchodců, ale Robert ne. Jí je 82 let, Robertovi 56 let. Na základě svých diagnóz má Robert nárok na ústav, ale tam s ním neubytují jeho maminku. Najednou jsme zjistili, že nemáme, kam bychom je mohli ubytovat. A tohle pátrání trvalo tři roky,“ popisuje peripetie, které rodinu provázely.

System pobytových sociálních služeb totiž nepočítá s tím, že by spolu chtěli žít lidé, kteří potřebují různou péči nebo ji jeden zatím nepotřebuje vůbec. Možnosti pro tyto klienty oficiálně neexistují.

„Rádi mu říkáme, že je to náš malý Rain Man. Miluje jízdni řády, systém, knihy a informace," popisuje Robertova příbuzná

„Sociální služba se vždy registruje podle cílové skupiny. Buď tam má věkové omezení, nebo omezení z hlediska potřeb. Pokud člověk například nesplní podmínku, že je v sociální nouzi, a potřebuje pomoc, tak službu nemůže využít. Pokud by tam přišla inspekce, mohla by konstatovat, že je to porušení zákona, a udělit sankci. Ještě jsme to ale nikdy nezaznamenali,“ říká Jiří Horecký z Asociace poskytovatelů sociálních služeb.

Změna zákona?

Ministerstvo práce a sociálních věcí teď uvažuje o tom, že pravidla změní. „V rámci připravované novelizace zákona o sociálních službách se zvažuje sloučení některých druhů sociálních služeb poskytovaných v pobytové formě. V důsledku této změny by poskytovatelům stačila pouze jedna registrace, která by zahrnovala více cílových skupin,“ říká jeho mluvčí Eva Davidová.

V rámci připravované novelizace zákona o sociálních službách se zvažuje sloučení některých druhů sociálních služeb poskytovaných v pobytové formě.

V důsledku této změny by poskytovatelům stačila pouze jedna registrace, která by zahrnovala více cílových skupin.

Novelu chce ministerstvo předložit vládě v listopadu. Případ autistického Roberta a jeho maminky Marie ale ukazuje, že když je dobrá vůle, řešení se najde, i systému navzdory.

Pomoc našli

„Nedovedli jsme si představit, že by máma se synem, kteří žijí celý život spolu, byli odloučení,“ říká vrchní sestra Martina Kolářová z centra pro seniory Clementas v Janovicích nad Úhlavou, který rodině pomohl.

„Byla to pro nás velká výzva. Znamenalo to několik schůzek, abychom zjistili, jaké potřeby Robert má. Ale během několika málo měsíců se ukázalo, že se do kolektivu začlenil bez problémů,“ dodává.

A pochvaluje si to i sám Robert. „S ostatními vycházím dobře. Jsme oblíbení,“ říká spokojeně. „Syn všechno ví, takže se ho ptají: Tak co je nového?“ uzavírá paní Rejšková.

Iva Vokurková

Zdroj: https://www.irozhlas.cz/zivotni-styl/spolecnost/domov-duchodcu-autismus-socialni-pece-cesko_2208091235_ako